

Sygn. akt V U 689/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o rekompensatę z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek odwołania A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 28 września 2018 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 689/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 września 2018r. znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawczyni A. R. prawa do rekompensaty, ponieważ wnioskodawczyni nie udowodniła wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Zakład podał, iż nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w (...) Sp. z o.o. w L. od 3 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r., gdyż z analizy przedłożonego zakresu obowiązków wynika, iż nie była to praca wykonywana stale w szczególnych warunkach –tych samych, co podlegli pracownicy wymienieni w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wskazał, iż z materiału dowodowego wynika, że praca wnioskodawczyni nie ograniczała się jedynie do dozoru nad pracownikami świadczącymi pracę w szczególnych warunkach, ale polegała również na wykonywaniu licznych czynności kierowniczych o charakterze administracyjno-biurowym. Dodał ponadto, iż okres pracy od 3 stycznia 1983r. do 31 marca 1998r. łącznie z okresami zwolnień lekarskich nie może zostać uwzględniony do przyznania rekompensaty, gdyż wyrok Sądu Apelacyjnego z 25 kwietnia 2017r. zapadł w indywidualnej sprawie i dotyczył prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach a nie rekompensaty.

Od tej decyzji odwołanie złożyła wnioskodawczyni, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie jej prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu podała, iż wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych z 25 kwietnia 2017r. przyznano jej prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach, przy czym z prawa tego nie skorzystała, w dniu 24 sierpnia 2018r. rozwiązała umowę o pracę, i skorzystała z możliwości uzyskania prawa do emerytury w wieku powszechnym. Ponadto wskazała, że otrzymywała w spornym okresie dodatek za pracę w szkodliwych warunkach na podstawie UZP dla Pracowników (...) S. A. – co w powiązaniu z wcześniej złożonymi dokumentami wskazuje, iż wykonywała prace w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc te same argumenty co w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Wnioskodawczyni A. R., ur. (...), na dzień wydania decyzji miała ukończone 63 lata.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 25 kwietnia 2017r. sygn.. akt III A Ua 2101/16 przyznano jej prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Sąd ten podzielił stanowisko Sądu Okręgowego w Legnicy wyrażone w uzasadnieniu, do skarżonego wówczas apelacją, wyroku z 12 października 2016r. w sprawie V U 685/16 – iż wnioskodawczyni wykonywała prace w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 6 miesięcy i 23 dni a nadto dodatkowo uwzględnił jej do tego szczególnego zatrudnienia 8 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Wskazał przy tym, iż wszystkie sporne okresy niewykonywania przez wnioskodawczynię pracy w szczególnych warunkach wskutek choroby, za które otrzymała ona po dniu 14 listopada 1991r. wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przypadają przed dniem 1 lipca 2004r. tj. przed dniem wejścia w życie przepisu ust. 1a pkt 1 dodanego do art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2004.121.1264). Wobec czego dodany przez nią przepis art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS może mieć zastosowanie wyłącznie na przyszłość, tj. do stanów faktycznych po dniu 1 lipca 2004r. Powołał się przy tym na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2008r., K 33/06 – OTK-A 2008.6.106. Tym samym przepis ten nie znajdował zastosowania w przypadku wnioskodawczyni, a przerwy w pracy spowodowane czasową niezdolnością do pracy w związku z chorobą i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu są okresami, w których zachowała ona status osoby wykonującej pracę w szczególnych warunkach.

/bezsporne, a nadto: - decyzja z 12.05.2016r. w aktach em.

- akta V U 685/16 – wyrok SO w Legnicy z 12.10.2016r. z uzasadnieniem – wyrok SA we Wrocławiu z 25.04.2017r. z uzasadnieniem/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją zaliczkową z 22 czerwca 2017r. wykonał wyrok SA we Wrocławiu - przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach od 1 lutego 2016r. i ustalił jej wysokość. Przy czym wypłata emerytury została zawieszona wobec kontynuowania przez ubezpieczoną zatrudnienia. Ubezpieczona w związku z tym nie pobrała tej emerytury.

A. R. w dniu 27 sierpnia 2018r. złożyła wniosek o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym wraz z wnioskiem o przyznanie rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Dołączyła do nich świadectwo pracy, z którego wynikało, iż z dniem 24 sierpnia 2018r. rozwiązała ona stosunek pracy w drodze porozumienia stron w związku z przejściem na emeryturę.

Organ rentowy decyzją z 10 września 2018r. przyznał jej prawo do emerytury w wieku powszechnym od 1 sierpnia 2018r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Wnioskodawczyni pismem z 14 września 2018r. ponowiła wniosek o przyznanie jej rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W tym samym dniu wycofała wniosek o emeryturę w obniżonym

wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Co spowodowało umorzenie postępowania wywołanego wnioskiem z 22 lutego 2016r.- decyzją z 21 września 2018r.

/bezsporne, a nadto: - wnioski i decyzje w.w. w aktach em./

W okresie od 3 stycznia 1983 r. do 31 marca 1997 r. A. R. była zatrudniona w (...) i z dniem 1 kwietnia 1997 r. została przejęta w trybie art. 23(1) k.p. do (...)Sp. z o.o. w L., gdzie pracowała do dnia 24 sierpnia 2018r.

W czasie ww. zatrudnienia wnioskodawczynie wykonywała pracę na następujących stanowiskach:

- Kierownika Pracowni od 3 stycznia 1983 r. do 31 stycznia 1990 r.,
- Mistrza Laboratorium od 1 lutego 1990 r. do 31 maja 1997 r.,
- Mistrza Pracowni Fizyko-Chemicznej od 1 czerwca 1997 r. do 31 marca 1998 r.
- Kierownika Działu Laboratorium II od 1 kwietnia 1998 r. do 30 czerwca 2009r.
- Głównego Specjalisty ds. Analiz Instrumentalnych od 1 lipca 2009r. do 24 sierpnia 2018r.

Od 3 stycznia 1983 r. do 31 maja 1983 r. wnioskodawczynie pracowała najpierw jako Kierownik Pracowni Wydziału (...). Był to Wydział (...). Na początku zatrudnienia wnioskodawczynie wykonywała prace laboranta w Pracowni (...) (przez 3 miesiące), a potem w Pracowni Chemicznej na (...) (przez 2 miesiące). Z dniem 1 czerwca 1983 r. wnioskodawczynie przeszła na Wydział (...), gdzie pracowała jako Kierownik Pracowni. Była to pracownia zajmująca się produkcją tlenu potrzebną do pracy pieca zawieszinowego. Były tam m.in. dwa chromatografy. W pracowni tej oznaczano acetylen, węglowodory, wykonywano analizy oddłuszczeniowe, aby rury służące do przekazywania tlenu nie zawierały tłuszczu, gdyż groziło to wybuchem. Następnie wnioskodawczynie przeszła na (...) do Pracowni (...), gdzie zajmowała się aparaturą rtg i spektrometrem emisyjnym. Jej praca polegała na przygotowaniu tego sprzętu do pomiaru w ruchu ciągłym zakładu. Musiała m.in. skalibrować urządzenia i kontrolować jak wychodzą bieżące próbki. Prace te wykonywała osobiście. W Pracowni (...) znajdowała się lampa RTG, komputery typu (...), przy spektrometrze był pracujący generator, który wytwarzał pole elektromagnetyczne, oraz analizatory (...), służące sprawdzeniu poziomu tlenu w miedzi anodowej, które emitowały promieniowanie jonizujące. Pracownik Pracowni (...) narażony był też na zapylenie, gdyż próbki trzeba było zmielić i sprasować na pastylki o średnicy ok. 5 cm, które potem aparat analizował automatycznie. Jako Kierownik Pracowni wnioskodawczynie w zakresie swoich obowiązków miała m.in. kierowanie i organizowanie pracy pracowni, w tym przede wszystkim pilnowanie terminowego i sumiennego wykonywania analiz i przekazywania ich wyników, bezpośredni nadzór i kontrolę pracy podległych pracowników –laborantów (których w pracowni tej było w zależności od okresu ok. 7 do 10 osób) oraz kontrolę nad powierzoną aparaturą i sprzętem laboratoryjnym. W takim charakterze wnioskodawczynie pracowała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wynoszącym 8 godzin dziennie –na I zmianie. Laboranci Pracowni (...) pracowali na trzy zmiany.

Z dniem 1 lutego 1990 r. A. R. objęła stanowisko Mistrza Laboratorium a z dniem 1 czerwca 1997 r. –Mistrza Pracowni (...). Pracując na tych stanowiskach wnioskodawczynie kierowała i organizowała pracę w podległej sobie pracowni, w tym przede wszystkim dbała o terminowe i sumienne wykonanie analiz, nadzorowała i kontrolowała podległych sobie pracowników, w tym w zakresie wykonywanych przez nich analiz, sprawowała kontrolę nad powierzoną aparaturą i sprzętem laboratoryjnym. Zakres jej obowiązków na ww. stanowiskach pozostawał bardzo zbliżony do zakresu obowiązków na wcześniej zajmowanym stanowisku Kierownika Pracowni.

Od dnia 1 kwietnia 1998 r. A. R. powierzono obowiązki Kierownika Działu Laboratorium(...). W pisemnym zakresie obowiązków nałożono na wnioskodawczynie szereg obowiązków nadzorczych, w tym m.in. organizowanie i kierowanie pracą podległego personelu Działu Laboratorium(...)w Wydziale (...), ustalanie zakresów obowiązków podległym pracownikom, sprawowanie nadzoru i kontroli nad prawidłowym i terminowym wykonywaniem zadań przez podległych pracowników, nadzorowanie i kontrolowanie prac realizowanych przez podległe laboratoria, bezpośredni nadzór i kontrola nad prawidłowym i rzetelnym oraz terminowym wykonywaniem badań i analiz

przez podległych pracowników, próbek z materiałów wyszczególnionych w „Wykazie oznaczeń dla wydziałów na rok” (zał. Nr 1 do Umowy (...), zapewniając terminowe sporządzanie bilansów metalurgicznych, rozliczenie dostaw surowców oraz wysyłek wyrobów (...), nadzorowanie i kontrolowanie prac realizowanych przez podległe laboratorium w zakresie badań i analiz wynikających z dodatkowych zleceń, ocena i zatwierdzanie wyników, bezpośredni nadzór nad wykonywaniem badań i analiz zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami analitycznymi, prowadzenie wewnętrznego systemu kontroli wykonywanych badań i analiz poprzez analizowanie prób wzorcowych lub kontrolnych w celu zapewnienia wiarygodności wyników i zapobieganiu błędom, wykonywanie analiz porównawczych i sprawdzających z innymi laboratoriami w (...) w celu podnoszenia jakości świadczonych usług, nadzór nad zapewnieniem jednoznacznej identyfikacji, używania i przechowywania tylko ważnych wzorców lub materiałów odniesienia w celu zapewnienia ich wiarygodności, nadzorowanie i kontrolowanie wykonywanych badań i analiz w toku rozstrzygania reklamacji i sporów z odbiorcami wyrobów (...), nadzorowanie i kontrolowanie poprawności wyników analiz i starannej rejestracji wyników wykonywanych badań i pomiarów przez podległych pracowników, nadzór nad prowadzeniem niezbędnych zapisów technicznych dotyczących wykonywanych analiz i pomiarów, zapisów dotyczących sprawdzania stosowanych metod analitycznych i poprawności wykonywanych pomiarów na urządzeniach pomiarowych. Ponadto, do obowiązków wnioskodawczynie jako Kierownika Działu Laboratorium (...) należały też: współpraca z Kierownikiem Działu Laboratorium (...), współpraca z Kierownikiem Działu (...), z jednostkami opracowującymi i wdrażającymi nowe metody analityczne, nadzór i pomoc w opracowaniu instrukcji stanowiskowych, bhp i ppoz, prowadzenie ewidencji kart stanowiskowych bhp, nadzór i kontrolę nad prowadzeniem szkoleń teoretycznych i praktycznych na stanowisku pracy podległych pracowników i nowoprzyjętych, terminowe sporządzanie zamówień na urządzenia pomiarowe, wyposażenie, odczynniki, szkło laboratoryjne i drobny sprzęt laboratoryjny oraz inne materiały niezbędne do zabezpieczenia ciągłości pracy laboratorium, prowadzenie akcji ofertowej i sporządzanie protokołów z wyboru oferenta, zabezpieczenie środków trwałych, przedmiotów nietrwałych, wyposażenia i materiałów wykorzystywanych w toku pracy przez podległych pracowników, prowadzenie ewidencji środków trwałych i wyposażenia w zakresie (...), koordynowanie planów urlopów poległych pracowników, nadzorowanie ewidencji czasu pracy podległych pracowników prowadzonej przez laborantów –dyżurnych zmiany, dokonywanie rozliczeń roboczogodzin oraz sporządzanie wymaganych dokumentów wynikających z ilości i rodzaju wykonywanych analiz przez Dział Laboratorium (...), organizowanie okresowych narad z pracownikami dozoru w podległym laboratorium celem omówienia bieżących zadań, problematyki i działań.

Jako Kierownik Działu Laboratorium (...) wnioskodawczynie sprawowała nadzór nad Pracownikami: (...), (...), (...) oraz Pracownią (...), które mieściły się w różnych budynkach. Wnioskodawczynie podlegali bezpośrednio kierownicy ww. pracowni. Zdarzało się, że wnioskodawczynie bezpośrednio nadzorowała pracę tych pracowni, w szczególności z uwagi na sprzęt, który był tam używany i konieczność nadzoru nad tym sprzętem, w tym jego kalibracji. Zajmowała się tymi pracownikami, analityką kontroli międzyoperacyjnej wydziałów kompleksu metalurgicznego (...) (piece anodowe, konwertorowe, katodowe).

W okresie zatrudnienia wnioskodawczynie w (...)”, a następnie w (...)Sp. z o.o. w L. do 31 grudnia 1998 r., okresy niezdolności do pracy wnioskodawczynie (okresy nieskładkowe) liczone po 14 listopada 1991 r. wyniosły łącznie 8 miesięcy i 6 dni.

Dowody:

- akta emerytalne wnioskodawczynie

t.I: zaświadczenie o zatrudnieniu z dnia 15.02.2016 r., świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15.02.2016 r., stanowiskowe karty pracy z aneksami

- akta kapitałowe wnioskodawczynie, w tym: zestawienia okresów nieskładkowych po 14.11.1991 r.,

t.II : świadectwo pracy z 24.08.2018r. k.5, świadectwo pracy w szczególnych warunkach z 24.08.2018r. k. 7

- akta osobowych wnioskodawczyni, w tym: umowy o pracę, angaże,

stanowiskowe karty pracy z aneksami

- akta V U 685/16: zeznania świadków

L. A. k. 32v, e-protokół z 12.10.2016 r. 00:14:14 i nast.

A. G. k. 32v-33, e-protokół z 12.10.2016 r. 00:30:28 i nast.

B. H. k. 33-33v, e-protokół z 12.10.2016 r. 00:48:11 i nast.

W. J. k. 33v-34, e-protokół z 12.10.2016 r. 01:07:17 i nast.

B. O. k. 34-34v, e-protokół z 12.10.2016 r. 01:27:47 i nast.

J. Ź. k. 34v, e-protokół z 12.10.2016 r. 01:43: 55 i nast.

wyjaśnienia wnioskodawczyni k. 34v-35. 01:52:26 i nast.

- e-protokół z 20.03.2019r.(k.58-59) – wyjaśnienia wnioskodawczyni – 00:11:32-00:26:31

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2008.2015.965 ze zm.), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 2).

W myśl art. 23 cyt. ustawy, ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę. Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 2).

Rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury (a w niniejszej sprawie – prawo do rekompensaty), ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.8.43 ze zm.). Rozporządzenie to stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia (§ 1 ust. 1). Z kolei w myśl § 2 ust. 1 tego rozporządzenia – okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Kwestią sporną wymagającą ustalenia Sądu było natomiast, czy wnioskodawczyni posiada wymagany staż 15 lat pracy w szczególnych warunkach. A. R. wywozila bowiem, iż cały okres jej zatrudnienia w (...)a następnie w (...) Sp. z o.o. w L., od 3 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1998r. a następnie do 31 grudnia 2008r. , stanowi pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w załączniku do cyt. wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., tj. w wykazie A, dziale XIV pod poz. 24.

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w wykazie A, w dziale XIV -„Prace różne”,

w pkt 24 jako pracę w szczególnych warunkach wymienia kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. W orzecznictwie przyjmuje się, że uznanie czynności ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżynieryjno-technicznego za pracę w szczególnych warunkach zależy od spełnienia łącznie dwóch przesłanek. Po pierwsze – dozór ten musi być sprawowany na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, co jednocześnie nie wyklucza możliwości zatrudnienia na takim oddziale osoby niewykonywającej prac w warunkach szczególnych, jednakże dominować powinni pracownicy zajmujący stanowiska objęte wykazem A. Po drugie – dozór ten musi być dozorem inżynieryjno – technicznym, czyli dozorem specjalistycznym, a nie „zwykłym” dozorem wykonywanym w ramach pracowniczego podporządkowania kierownictwu pracodawcy, oraz musi być sprawowany bezpośrednio, tj. osobiście w konkretnym środowisku pracy odznaczającym się występowaniem warunków szczególnych. Tylko takie sprawowanie kontroli – nadzoru jest pracą wykonywaną w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, ujętą w punkcie 24 Działu XIV wykazu A ww. rozporządzenia (por. wyrok SN z dnia 2 października 2013 r., II UK 69/13 oraz wyrok SN z dnia 3 grudnia 2013 r., I UK 184/13). Jeśli nadzór spełnia te dwa warunki, a nadto wykonywany jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku związanym z określoną w wykazie kontrolą lub dozorem inżynieryjno-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności administracyjno-biurowe (sporządzenie dokumentacji, prace biurowe, planowane zleceń produkcyjnych, ustalanie podziału pracy dla pracowników), ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część. Pamiętać jednak należy, że czym innym jest wykonywanie czynności administracyjno-biurowych ściśle związanych ze sprawowaniem dozoru inżynieryjno-technicznego, a czym innym wykonywanie w ramach zakresu obowiązków również innych czynności, niemających związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji. Wykonywanie takich czynności w ramach zakresu obowiązków na danym stanowisku pracy uniemożliwia sprawowanie dozoru stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a w konsekwencji wyłącza zaliczenie takiego okresu zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach (por. wyrok SN z dnia 24 września 2009 r., II UK 31/09).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy oraz mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd uznał, iż wnioskodawczyni nie udowodniła stażu co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Sporny w sprawie pozostawał cały okres jej zatrudnienia w (...) a następnie w (...) Sp. z o.o. w L., od 3 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r., a następnie do 30 grudnia 2008r. W tym okresy nieskładkowe występujące po dniu 14 listopada 1991 r. w łącznym wymiarze 8 miesięcy i 6 dni.

W okresie tym wnioskodawczyni pracowała po kolei na czterech stanowiskach: Kierownika Pracowni (od 3 stycznia 1983 r. do 31 stycznia 1990 r.), Mistrza Laboratorium (od 1 lutego 1990 r. do 31 maja 1997 r.), Mistrza Pracowni (...) (od 1 czerwca 1997 r. do 31 marca 1998 r.) i Kierownika Działu Laboratorium (...) (od 1 kwietnia 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.). Co do trzech pierwszych stanowisk pracy wnioskodawczyni Sąd – po analizie dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonej oraz na podstawie zeznań przesłuchanych (w sprawie V U 685/16) świadków i wyjaśnień samej wnioskodawczyni – nie miał wątpliwości, że charakter wykonywanej przez wnioskodawczynię na tych stanowiskach pracy uzasadnia jej zakwalifikowanie do prac wymienionych w wykazie A, dziale XIV pod poz. 24 załącznika do ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. W tym czasie bowiem wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy sprawowała „dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”. Jako Kierownik Pracowni, Mistrz Laboratorium czy Mistrz Pracowni (...) wykonywała oraz sprawowała bezpośredni nadzór nad pracami analizy różnego rodzaju substancji chemicznych w ruchu ciągłym zakładu – (...) Nadzór ten odbywał się w warunkach szkodliwych dla zdrowia – wśród urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne, promienie rtg, emitujących promieniowanie jonizujące, w narażeniu na zapylenie.

Tego samego nie można jednak powiedzieć o nadzorze, jaki nad pracami wykonywanymi w warunkach szczególnych przez podległych pracowników wykonywała ubezpieczona pracując na stanowisku Kierownika Działu Laboratorium (...) (przez okres od 1 kwietnia 1998r. do 31 grudnia 2008r.) Jak wynika z wyżej wskazanych zeznań

świadków, ale też co potwierdziła sama ubezpieczona, A. R. w okresie tym sprawowała nadzór nad Pracownikami (...), (...), (...) oraz Pracownią (...). Pracownie te mieściły się w różnych budynkach. A wnioskodawczyni nadzór nad tymi pracownikami sprawowała poprzez kierowników poszczególnych pracowni. Wcześniej zresztą sama takim kierownikiem (mistrzem laboratorium) była. I to kierownicy pracowni podlegali jej bezpośrednio, a nie pracownicy wykonujący prace laborantów w tych pracowniach, a więc prace w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia. Laboranci podlegali jej pośrednio. W takim stanie rzeczy, nie sposób uznać, że dozór, jaki w ww. okresie sprawowała wnioskodawczyni spełniał warunki dozoru, o jakim mowa w wykazie A, dziale XIV pkt 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Dozór ten bowiem nie był sprawowany bezpośrednio, tj. osobiście w środowisku pracy odznaczającym się występowaniem warunków szczególnych. Wnioskodawczyni podała co prawda, że czasami bezpośrednio nadzorowała pracę ww. pracowni, w szczególności z uwagi na sprzęt, który był tam używany i konieczność nadzoru nad tym sprzętem, w tym jego kalibracji. Jednakże takie sporadyczne/czasowe przebywanie w pracowniach, w których panowały uciążliwe dla zdrowia warunki pracy, nie uzasadnia uznania takiej pracy za pracę w warunkach szczególnych. Nie jest to bowiem praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. A zauważyć też należy, że wnioskodawczyni oprócz czynności typowo nadzorczych w zakresie swoich obowiązków jako Kierownik Działu Laboratorium(...)miała także szereg innych obowiązków, w tym np. współpracę z Kierownikiem Działu Laboratorium (...), współpracę z Kierownikiem Działu (...), z jednostkami opracowującymi i wdrażającymi nowe metody analityczne, nadzór i pomoc w opracowaniu instrukcji stanowiskowych, bhp i ppoż, prowadzenie ewidencji kart stanowiskowych bhp, nadzór i kontrolę nad prowadzeniem szkoleń teoretycznych i praktycznych na stanowisku pracy podległych pracowników i nowoprzyjętych, terminowe sporządzanie zamówień na urządzenia pomiarowe, wyposażenie, odczynniki, szkło laboratoryjne i drobny sprzęt laboratoryjny oraz inne materiały niezbędne do zabezpieczenia ciągłości pracy laboratorium, prowadzenie akcji ofertowej i sporządzanie protokołów z wyboru oferenta, zabezpieczenie środków trwałych, przedmiotów nietrwałych, wyposażenia i materiałów wykorzystywanych w toku pracy przez podległych pracowników, prowadzenie ewidencji środków trwałych i wyposażenia w zakresie (...), koordynowanie planów urlopów poległych pracowników, nadzorowanie ewidencji czasu pracy podległych pracowników prowadzonej przez laborantów –dyżurnych zmiany, dokonywanie rozliczeń roboczogodzin oraz sporządzanie wymaganych dokumentów wynikających z ilości i rodzaju wykonywanych analiz przez Dział Laboratorium(...), organizowanie okresowych narad z pracownikami dozoru w podległym laboratorium celem omówienia bieżących zadań, problematyki i działań.

Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, nie wykonuje czynności niezwiązanych z tym stanowiskiem, ale stale, tj. ciągle, wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok SN z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNP 1998 nr 21, poz. 638). Pracując w charakterze Kierownika Działu Laboratorium (...), ubezpieczona warunku tego nie spełniła. Dlatego też, powyższy okres zatrudnienia wynoszący (od 1 kwietnia 1998r. do 31 grudnia 2008r.) nie mógł zostać zaliczony do stażu uprawniającego wnioskodawczynię do rekompensaty. Uwzględniony może zostać jedynie okres od 3 stycznia 1983r. do 31 stycznia 1990r., od 1 lutego 1990r. do 31 maja 1997r. oraz od 1 czerwca 1997r. do 31 marca 1998r. Przy czym z okresów tych należy wyłączyć okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub zasilku chorobowego przypadającego po dniu 14 listopada 1991r. (niesporne 8 miesięcy i 6 dni) – co daje łącznie 14 lat, 6 miesięcy i 23 dni okresów pracy w szczególnych warunkach uprawniających do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach - a zatem staż niewystarczający, by przyznać wnioskodawczyni prawo do spornego świadczenia.

Należy wskazać, iż poprzednio w sprawie V U 685/16 te okresy zostały uwzględnione przez Sąd Apelacyjny przy ustaleniu szczególnego stażu. Jednak należy mieć na uwadze, iż staż ten był ustalany dla prawa wnioskodawczyni do emerytury w obniżonym wieku. Natomiast przedmiotem tego postępowania jest ocena jej stażu pracy w szczególnych warunkach odnoszący się do prawa do rekompensaty. Należy podkreślić, iż ustawa o emeryturach pomostowych, która wprowadziła świadczenie w postaci rekompensaty, została uchwalona w dniu 19 grudnia 2008r. W związku z czym nie ma podstaw do kwestionowania wyłączenia z okresów pracy w szczególnych warunkach okresów pobierania

wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – wprowadzonego ustawą z 20 kwietnia 2004r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (wyżej wskazanej).

Mając na uwadze powyższe, wobec niewykazania przez wnioskodawczynię spełnienia warunku posiadania wymaganego ustawą stażu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a zatem przesłanki niezbędnej do uzyskania prawa do rekompensaty zaskarżona decyzja organu rentowego nie mogła ulec zmianie.

Stąd też, Sąd odwołanie A. R. oddalił, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

SSO Regina Stępień